

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Homilia I. (juxta Hieronymum I.) Verbum Dei quod factum est ad Ieremiam
filium Chelciæ, &c. Interprete S. Hieronymo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ORIGENIS

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΙΕΡΕΜΙΑΝ IN PROPHE TAM JEREMIAM

ΟΜΙΛΙΑΙ Α' HOMILIAE XIX.

ΟΜΙΛΙΑ Α' HOMILIA I.

Τὸ ρῆμα ἔθεε ὁ ἐχρῆτο Ἰηρὶ ἱερεμίαν τὸν ἔχελκίον καὶ τὰ ἐξῆς

(juxta Hieronymum l.)
Verbum DEI quod factum est ad Jeremiam Jerem. 1. 1.
filium Chelciae, &c.

Interprete S. HIERONYMO.

Ὁ θεός εἰς ἀγαθοποιῶν ἀπέχετός ἐστιν, μέλλῃς δὲ διωκόμενος ἐπάγει τὴν κολασίν τῶν ἰσθμῶν αὐτῶν καὶ ἀδικησάντων μὴ σιωπῆς, μὴ δὲ μη ἀποδιδρασκῆσαι, ἔδαμῶν ἔτι ποιῆι· ἀλλὰ καὶ καὶ ἀδικῶν, ἀπολεγεῖ αὐτῶν τὸν ἀσκήματον, Ἰηρὶ τῷ ἀπρεφῆν δὲ τὸν καὶ ἀδικῶν τὸν καὶ ἀδικῶν ἀποσώζον· τέτων μὲν ἀδαδείγματα ἐστὶν διὰ τὴν γὰρ λαβεῖν πολλά· ὀλίγα δὲ ἀποσῶζον τὰ Ἰηρὶ ἔκρινον τὸν ἰσθμῶν ταῖνα ἐλθῶν τὸν Ἰηρὶ τὸν σκοπῶν τὸν ἀσκήματων ἀναγνωσμάτων οἱ νινεῖται γὰρ ἀμαρτωλοὶ ἐγενήθησαν, καὶ καταδικάσθησαν ὑπὸ θεοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἐμελλε νινεῖται καταδικάσθησαν· ὅσα ἐβόων εἶπεν ὁ θεός καταδικάσαι αὐτῶν· ἀλλὰ διδὸς αὐτοῖς ἑπὶ τὸν μετανοίας καὶ ἀπρεφῆς ἐπέμψεν ἐδραῖον ἀποσώζον, ἵνα εἰπὸν αὐτῶν· ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νινεῖται καταδικάσθησαν, οἱ καταδικάσθησαν μὴ καὶ ἀδικῶν, ἀλλὰ μετανόησαν τὸν γὰρ ἰσθμῶν ἔλεος ἔθεε· οἱ ἐν ἰσθμῶν καὶ γομῶν ἦσαν καταδικάσθησαν, ὡς δὲ ἦλθον ἐκ τῶν λόγων ἔθεε τῶν ἀποσώζον· ἀλλ' ὁμοῦ αὐτῶν πεποίησαν οἱ ἀγγελοὶ θεῶν, λέγοντες τῶν λαῶν· εἰσὶ τινὲς οἱ ἄδε γαμβροὶ, ἢ υἱοὶ, ἢ θυγατέρες, ὅσα ἀγνωστοὶ ὅτι ἐχ' ἐπὶ ἐκείνοι τῶν λαῶν, ἀλλὰ ποιῶντες τὰ ἔπεμψον αὐτῶν χριστόπιτ· καὶ φιληφροσύνας· τὸ ὅμοιον εὐρησεται καὶ Ἰηρὶ τὸν ἱερεμίαν· ἀναγινώσκοντες ὅτι ἔπεμψον αὐτῶν, τότε ἤξετο, ἔτι μὲν πότε προσέφητε· εἶτα ὁ ὄντων γὰρ ἔτι μὴ προσέχη τῇ ἀναγνώσει, μηδὲ ἔξετα ἔτι

Deus ad beneficiendum promptus est: ad puniendos autem eos qui poena digni sunt, dissimulat. Cum possit quippe tacens sine contestatione venturi punire eos quos semel dignos supplicio judicavit, nunquam hoc facit: sed etiam si condemnaverit, dicit, quod sibi semper dicere propositum est, ut liberentur a condemnatione per poenitentiam, qui condemnati fuerant per delictum. Horum exempla cum de scripturis multa possumus accipere, sufficiunt ad praesens incidentia, ut veniam ad eorum quae lecta sunt, contemplationem. Ninivitarum peccatores condemnati erant a Deo; Adhuc enim tres dies, & futurum ut Ninive subvertatur. Noluit Deus cum silentio punire damnatos, sed dans eis locum poenitentiae & conversionis, misit ad gentes Hebraeorum Prophetam; ut dicente illo: Adhuc tres dies, & Ninive subvertetur, qui condemnati fuerant, non perirent: sed agentes poenitentiam, impetrarent misericordiam Dei, qui in Sodomis & Gomorhis jam erant exitio destinati, ut manifestum est ex sermonibus Dei, quos locutus est ad Abraham; attamen quod erat suum, fecerunt Angeli, volentes eos salvare, qui se indignos salute judicaverunt, haec dicentes ad Lot: Est tibi hic aliquis gener, aut filii, aut filiae? Neque enim ignorabant non esse eos secuturos Lot, sed ostenderunt suam pariter, & ejus qui eos miserat, benignitatem in homines & amorem. Horum quiddam simile invenimus & in Hieremia scriptum esse: est enim annotatum tempus prophetiae ejus, quando coepit prophettare, & quousque. Ergo qui Scripturas legit, si

lectioni diligenter intendat, & requirat eorum quae scripta sunt voluntatem, dicere potest * ex historiae superscriptione, quo tempore Jeremias exorsus sit, & quo contumaverit prophetiam. Quid igitur ad me tempus historiae: Legens didici, quia cepit prophetare in diebus Josiae filii Amos Regis Juda, usque ad annum tertium decimum regni ejus; deinde prophetavit in diebus Joachim filii Josiae, regis Juda, usque ad contumationem undecimanni Sedeciae filii Josiae, Regis Juda. Et legens didici quia per tres reges prophetia ejus contempta sit, usque ad captivitatem Hierusalem in quinto mense. Quid ergo docemur per haec, silectioni sumus intenti? Condemnaverat Deus Hierusalem propter peccata quae fecerat, & hac erat extrema sententia, ut captivitati *relinqueretur. Veruntamen cum hominum sit amator, nec quenquam velit perire, antequam depopulationis tempus instaret, misit & hunc Prophetam, ut per sermones ejus ad poenitentiam *converteretur. Veruntamen post primum, misit quoque sub tertio. Quid plura: jam captivitas imminet, & adhuc adhortabatur Deus tribuens (ut ita dicam) & ante unam diem locum poenitentiae: unde scriptum est, usque ad captivitatem Hierusalem, & usque ad quintum mensem prophetasse Hieremiam. Jam hostium vincula restrinxerant manus, & nihilominus haec quodammodo dicebat Deus: Ecce captivi facti estis: agite, licet sero, poenitentiam: rogate me, & parcam vobis: possum eruere de captivitate, qui tradidi. Habemus itaque *quaedam necessaria ex superscriptione ista, quae continet tempora prophetiae, quia juxta suam clementiam exhortatur Deus semper homines ad salutem, ut cessante delicto etiam captivitas conquiescat. Haec autem & de nobis possumus intelligere: si peccaverimus, & nos captivi futuri sumus. Etenim tradi peccatorem Satanam, nihil distat ab eo quod Judaei sunt traditi Nabuchodonosor. Utque illos Deus concessit adversario, propter frequentes impietates: sic nos propter peccata quae fecimus, tradimur spiritali Nabuchodonosor: & quos tradidi, inquit, Satanam, ut discant non blasphemare, Apostolus de aliis peccatoribus. Puta quantum malum est peccare, ut *tradamur Satanam captivanti animos eorum qui relinquuntur a Deo. Non sine causa autem, neque sine judicio *Deus relinquit quos deserit. Cum enim miserit pluviam super vineam, & vinea pro uva attulerit spinas, quid faciet nisi ut mandet nubibus, ne pluant super eam imbrem? Quapropter in proximo est propter delicta nostra, quorum nobis consilium, & nos captivari. Futurum est enim,

MS. R. historia superscripta est, quo

MS. R. relinquitur

MS. con-vertetur.

MS. R. quiddam necessarium

1. Cor. 5. 5.

1. Tim. 1. 20

MS. R. tra. dar. al. tradat

MS. R. Dei relinquitur, pl. Deo relinquitur.

βέλημα τῶν γεγραμμένων ἀγνωσμάτων, εἰεὶ ὅτι ἰσορῶ ἐστὶ, καὶ γεγραπὴν τότε ἤρξατο προσφθεύειν ἰερεμίας, καὶ μέχρι πόσῃ προσφθεύων χρόνῳ κατέληξε προσφθεύων ἢ ἐν πόσῃ ἐμὲ αὐτῇ ἡ ἰσορῶ; ἀέγνω ἰεραβὸν ὅτι ἤρξατο προσφθεύειν ἐν ἡμέραις ἰωσὶν, ἢ ἀμὼς, βασιλέως ἰεραβ. ἔτες τριπάρκατα ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῆ· ἔτα ἐγγεῖτο ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωακὴμ, ἢ ἐ ἰωσὶν, βασιλέως ἰεραβ. προσφθεύων ἕως τῆ σιωπτείας τῆ ἐνδεκάτης ἔτες σεδεικίς, ἢ ἰωσὶν, βασιλέως ἰεραβ. καὶ ἰεραβὸν ὅτι καὶ τρεῖς βασιλεῖς ἢ προσφθεύων αὐτῆ σιωπέζωνται, ἕως τῆ ἀρχμαλωσίας ἰεραβ. ἐν τῇ πέμπτῃ μηνί· τί ἐν δια τῶν διδασκόμεθα, εἰαν προσφθεύων τῇ ἀγνωσμάτων; κατεδίκασεν ὁ θεὸς τῷ ἰεραβ. διὰ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῆ, καὶ ἦσαν κειθῆτες εἰς ἀρχμαλωσίῃ ἐγκαταλεφθῆται. ὁμῶς ὁ φιλάθρωπος θεὸς ἀνεσπότης ἔ καὶ ἐπέμπε καὶ ἔτην τὴν προσφθεύων ἀνωτέρω τρίτης βασιλείας τῆ ἰεραβ. ἀρχμαλωσίας. εἰδὼς γὰρ ἀρχμαλωσίῃ ὁ μακροθύμῳ θεὸς, καὶ προσφθεύων ἡμέρας, ὡς ἐστὶν εἰπεῖν, τῆ ἀρχμαλωσίας, προσφθεύων μετανοεῖν τὴν ἀκούσας, ἵνα παύσῃ τῆ ἀρχμαλωσίας ἰεραβ. προσφθεύων ἰεραβ. ἕως τῆ πέμπτῃ μηνός * ἤρξατο ἢ ἀρχμαλωσία, καὶ ἐπὶ προσφθεύων οἴγει λέγων. ἀρχμαλωσίῃ γέγονατε, καὶ ἔτω μετανοήσατε. μετανοήσων γὰρ ὑμῶν ἐπεσπότης τῆ ἀρχμαλωσίας, ἀλλὰ τὸ ἐλεῶ ἔ θεὸς ἐπισπότης ὑμῶν· ἐχοῦν ἐν χεῖρῶν δὲ τῆ ἀναγρῆς ἐχούσης τὴν χρόνῳ τῆ προσφθεύων, ὅτι προσφθεύων καὶ φιλάθρωπος ἐστὶν ὁ θεὸς τὴν ἀκούσας μετανοεῖν τῆ ἀρχμαλωσίας. τὴν αὐτῆ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐστὶν. εἰαν ἀμαρτανώμεν, ἀρχμαλωσίῃ καὶ ἡμᾶς μέλλομεν γινώσκειν. τὸ γὰρ προσφθεύων τῆ ἐστὶν τῆ σατανᾶ, εἰδὼς διαφθεύει ἔ προσφθεύων τὴν δὲ ἰεραβ. τῆ τῆ ναβουχοδονόσωρ· ὡς γὰρ εἰπεῖν προσφθεύων διὰ τῆ ἀμαρτίας ὅτι ναβουχοδονόσωρ ** καὶ ἐς παρέδωκε τῆ σατανᾶ. ἵνα παιδιδόσῃ μὴ βλασφημεῖν, φησὶ πρὸς ἀλλῶν ἀμαρτανῶν ὁ δὲ πρὸς ὅλους, ὅρα ἐν πηλίκον κακὸν ἐστὶ τῆ ἀμαρτανῶν, ἵνα προσφθεύων τῆ σατανᾶ, ἀρχμαλωσίῃ τῆς ψυχῆς τῆ ἐγκαταλεπόμενων ὑποφθεύων· ὅτι διὰ τῆς ἢ κακῆτως ἐγκαταλεπόμενος θεὸς ἐς ἐγκαταλελίτε· ἐπὶ γὰρ πηλίκον ἰεραβ. τῆ ἀμαρτανῶν, ὁ ἢ ἀμαρτανῶν φέρεται ἐν σαφύλης ἀκούσας, τί ποιήσει ὁ θεὸς; ἢ ταῖς νεφέλαις ἐντελέται ἔ μὴ ἐξέσται ἐν τῆ

1. Tim.

1. Cor.

E

ἦ

dendum, ut audierit: & disperdere? * Quae A
nam vero edificavit, ut consequenter ad-
datur, edificare? Hieremias dixit: Non pro-
fuit, neque profuit mihi aliquis, & quomodo
data est ei edificatio atque plantatio: Hec,
ut diximus, ad Salvatorem relata non coar-
dant interpretantem. Hieremias enim in
istis Salvatoris figura est. Sed & ea quae se-
quuntur, & doctissimo homini difficulta-
tem expositionis important, quomodo pos-
sint congruere Domino: Et dixi: * Quis es

MSS. R. Quis est dominator Domine, ecce nescio loqui. Qui est
Leg. Quis est sapientia, qui est virtus Dei, in quo pleni-
tudo divinitatis inhabitat corporaliter,
Ierem. 1. 6. quomodo huic aptari potest: Nescio loqui?
Coloss. 2. 9. Sed & illud: Quia juvenis ego sum: interdi-

MSS. R. citur * enim quasi non bene responderit. Si
etenim ei dicit Dominus; Noli dicere quia
juvenis sum, manifestum est quasi non bene
dicentem fuisse reprehensum. Hec sunt quae
Salvatori videntur non convenire. Superi-
ora autem facili intellectu ad eum referun-
tur. Dicere vero alia super Hieremia, alia
super Salvatore interpretanda esse, non
pejillimum est. Sed qui bene Scripturas nosse
conatur, vehementer in isto instabit loco,
videns sub uno textu sermonis dividi intel-
lectum, & dici haec, quoniam minora sunt,
non conveniunt Salvatori, sed Hieremia:
illa vero, quoniam majora sunt, non Hiere-
miam, sed Christo. Ob id cuncta nos ad Hie-
remiam referre tentabimus: hoc est, & ea,
quae quum majora sint, videntur conditio-
nem ejus excedere, Quicumque a Deo accep-
pit verba, sumens gratiam caelestis eloquii,
idcirco ea accipit, ut regna, gentesque era-
dicet atque subvertat. Sed quum nominen-
tur gentes, & regna, omnis qui divina verba
suscipit, nolo eum corporaliter intelligere
regna, & gentes, sed considerans animas
hominum regnatas a peccato, juxta id quod

Rom. 6. 12. in Apostolo scriptum est: Non regnet peccatum
in vestro mortali corpore: videns quoque
multas species delictorum, allegorizet re-
gna, & gentes per varia delicta, quae huma-
nas animas possederunt: & haec erunt quae
evellentur atque suffodientur a sermonibus
Dei, qui dati sunt sive Hieremie, sive ceteris
Sanctis. Ita fiet, ut prima quae non videban-
tur congruere Salvatori ad Hieremiam referantur;
& secunda ab eo qui scit * figura-

MSS. R. si- figurate
qua dicta sunt, Hieremiam deputentur.
Iunt Dicit mihi aliquis auditorum, etiam
alium pande sermonem, & cuncta quae scri-

ως απρος ιερεμιαν εν τω και απολλυειν τινας
ο τωστας οικοδομησει ιερεμιαις, ινα λεηται
και ανοικοδομησιν; ιερεμιαις φησιν ο οκι ωφε-
λησα, εδω ωφελησε με εδεις. πως εν δε-
δοται αυτω το οικοδομειν και καταφυθειν;
πως επι τον ιερεμιαν εφαρμωσε το καταφυ-
θειν; ταυτα επι τον σωτηρα αναφερομενα
εθλθει τον ερμηνυοντα. οπι ο ιερεμιαις εν τε-
τοις συμβολον ε σωτηρης εστι. τα ο απρο-
τεροσωμρα πανν θλθει και τον πανν σωτηρον,
Ββαλομρον δεξια πως και παιδα δυια) αε-
μοσται επι τον σωτηρα. η επτα. ο ων δεσπο-
τα κυριε, ιδε οκι επισταμαι λαλειν οτις εστι
θεφια, οτις εστι δυιαμις θεε, ος ηνεγκεν
ημιν το πηνημα τ' θεσπτος, ο κατακησεν
εν αυτω σωματικωσ. πως εν δυιαται αεμι-
ζεν το, οκι επισταμαι λαλειν, τω σωτηρι;
αλλα και το. νεωτεροσ ερωαμι, απαγορευ-
εται απρος τον σωτηρα, ως λεγοντα αυτον ε κα-
λωσ. ει γω αυτω λεγει ο κυριε. μη λεγε το
δε, δηλον οπι ε καλωσ λεγομρον απαγορευει
αυτον. εχ αεμοζει εν ταυτα επι τον σωτηρα.
εμεινα δοκει δυσωπειν επι τον σωτηρα. επειν
οπι ταυτα μη επι τον ιερεμιαν αναφερεσιν,
εμεινα ο επι τον σωτηρα, ε χαλεπον ο
μη τω ευρωμων πανν θλθειστω) εν τω το-
πω, ερωσ οτι το διακοψαι εν εμεω λογον
λογωσ ερημωσ ετε απρος τον ιερεμιαν, ετε
απρος τον σωτηρα. και το λεγειν ταυτα, επ
χριστω, αλλα τω ιερεμια αεμοζειν, και ταυ-
τα, επει μειζονα εσιν ιερεμια, ε τω ιερε-
μια, αλλα τω χριστω αεμοζειν, ανρωμων
εσιν. ολον εν επι τον ιερεμιαν αναφερομενα,
και ταυτα τα δοκοντα ειναι μειζονα, ιερεμια
ερμηνευεστω. πασ ο λαδων λογωσ δυπο θεου,
και εχων τω χριστω τω ερωμων λογωσ, ελα-
βεν αυτωσ, επι τα εθνη και βασιλειασ, εκε-
ζεν και κατασάπην. αλλα εθνη και βασιλειασ
εαν λεηταιν εκει εν πασ ο λαδων λογωσ
δυπο θεε, μη σωματικωσ μοι νοει τα εθνη και
ε βασιλειασ, αλλα κατανοσαστας ανθρω-
πινασ ψυχασ βασιλοσμοσρασ. απο τ' αμαρ-
τιασ, η το ερημωσ απροσ τω δυποστω,
μη εν βασιλοστω η αμαρτια εν τω ερημω
υμωσ σωμαπ. βλεπων ο και τα πολλα εσθη

τῶ αμαρτημάτων, τρεπολογειν και τα εθνη, και τας βασιλειασ, * η τα φαυλατα εν ταισ
ψυχαισ τῶ ανθρωπων οντα. απνα εκει εσθ, η κατασάπην) απο τῶ δεσπομων ετε
ιερεμια, ετε ωππουω λογωσ ε θεε. το δυια) και τα πρωτα, τα θλθειντα ως απρος τον
σωτηρα, εφαρμωσται τω ιερεμια, και τα δευτερα ομοιωσ τω εσθη τρεπολογειν εσθη
μοσται τω αυτω. ερεμιο μοι πσ τῶ ακοεντων, γυμνασον και τον αλλον λογον, και οσα
πυρο-

πειράθητι πρὸς τὴν γὰρ γραμμίδα ἀρμύ-
 ζοντα τὸ σωτήριον. ἀλλ' ἵδ' αὐτὸν μὴ ἀγωνία.
 Φωνεῖται γὰρ ὅτι ὁ σωτὴρ ἐξερρίζωσε τὰς διαβό-
 λων βασιλείας, καὶ τὰ ἔθνη κατέσκαλε, τὸ ἐθνι-
 κὸν βίον κατέβαλεν. ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ δοκεῖν, διου-
 σθημον, ὡς πρὸς τὸν σωτῆρα, γήμνασόν πως
 τὸν λόγον. πῶς δυνάταται λέγειν ὁ σωτὴρ. ὅσα
 ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι, καὶ τὰ
 ἐξῆς, ὅρας ὅτι ὁ λόγος σενοχωρεῖται; τὸν σωτῆ-
 ρα οὐδαμῶν κύνειον. (ἡπερ καὶ τὴν ἀξίαν τῆ
 λογιᾶ, καὶ κατὰ τὴν ἀλήθειαν ταῦτα ἐπὶ τὸν σω-
 τῆρα ἀναγαγεῖν. μαρτυρεῖται δὲ λαβεῖν τὰς
 γραφὰς. ἀμαρτυρεῖ γὰρ ἐπιτολῆ ἡμῶν καὶ
 αἱ ἐξηγήσεις ἀπιστοῦσιν. ἐπιτόματι δὲ οὐκ ἐπι-
 ῶν μαρτυρῶν σαθροῦσαι πᾶν ῥῆμα, μᾶλλον
 ἀμαρτῆ ἐπὶ τὴν διηγήσεων, ἢ ἐπὶ τὴν ἀνθρώπων,
 ἵνα σῶσται τὰ ῥήματα τῆς ἐρμηνείας, λαβὼν
 μαρτυρεῖται δύο διόκαινῆς καὶ παλαιᾶς διαθήκης.
 λαβὼν μαρτυρεῖται τρεῖς διόκαινῆς, διὰ
 πρὸς φῶτα, διὰ δόξασιν. ἔτιως γὰρ εὐαγγελιστοῖ
 πᾶν ῥῆμα. πῶς ἐν δυνάμεθα ταῦτα ἐπὶ τὸν
 σωτῆρα ἀναγαγεῖν; Φέρε μαρτυρεῖται παλαιὰν
 διαθήκην. διότι πρὶν ἢ γινώσκον τὸ παιδίον ἀγα-
 θὸν ἢ κακὸν, ἀπαθεῖ πονηρίαν. Ἐκλέξατο τὸ
 ἀγαθόν. καὶ ἠπικρὺς αὐτῷ ἀλλ' ἔσωτῆρος ἐν τῷ
 ἡσάια λέλεκται. ἰδ' ἢ παρθεῖνος ἐν γαστρὶ ἐξεί,
 καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμ-
 μανουὴλ. καὶ ἐκεῖ ἐπιφέρεται. πρὶν ἢ γινώσκον τὸ
 παιδίον. εἰ γὰρ καὶ διὰ εὐαγγελιστοῦ δὲ λαμβάνειν
 ἀπὸ ἀγαθῶν. ἡσῶς δὲ ἀνήρ γήμνητος, ἀλλ'
 ἐπὶ παιδίον ὄν, ἐπειὶ ἐκένωσεν ἑαυτὸν, ἀπὸ ἐροκοπιᾶν.
 εἰδὲς γὰρ ἀπὸ ἐροκοπιᾶν τετελειωμῆτος, ἀλλὰ ἀπὸ
 ἐροκοπιᾶν δὲ οὐκ ἐροκοπιᾶν. ὅσα ἐν ἀπὸ ἐροκοπιᾶν
 ἡλικία, ἀπὸ ἐροκοπιᾶν σοφία, ἀπὸ ἐροκοπιᾶν χάριτι
 ἀπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώποις. εἰ γὰρ ἐκένωσεν ἑαυτὸν
 καταβάλλον ἐν ταῦτα, καὶ κενώσας ἑαυτὸν, ἐ-
 λάμβανε πάλιν ταῦτα ἀφ' ὧν ἐκένωσεν ἑαυ-
 τόν, ἐκὼν κενώσας ἑαυτὸν. ἢ ἀτοπον αὐτὸν καὶ
 ἀπὸ ἐροκοπιᾶν σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι πα-
 ρα θεοῦ καὶ ἀνθρώποις; καὶ ἀληθὲς ἀπὸ αὐτὸν
 το. πρὶν ἢ γινώσκον αὐτὸν καλὸν ἢ πονηρὸν, ἐκλέ-
 ξεται τὸ ἀγαθόν, καὶ ἀπειθεῖ πονηρίαν; τῆτο
 παρθεῖ μὲν διὰ τῆς ἡσῶς. ἀλλ' εἰρα πρὸς. εἰ δυνάσται ἐπὶ τὸν σωτῆρα ἀναγαγεῖν τὸ, ὅσα
 οὐδαμῶν δυνάσται λέγειν ἐπὶ τὸν σωτῆρα τὸ ταῦτο, καὶ παιδίον αὐτὸν λαμβάνειν. ἢ ἀπὸ ἐροκο-
 πιᾶν σοι ταῦτα λέγειν ἀπὸ τῆς μονογενῆς, ἀπὸ τῆς πρῶτοτοκῆς πάσης κτίσεως, ἀπὸ τῆς πρὶν
 συλλήψεως διαγγελιστοῦ, κατὰ τὸ πρῶτον ἀγὼν ἐπελδύσεται ἐπὶ σε, καὶ δυνάμεις
 ἰψίς ἐπιποιήσει σοι. καὶ λέγει. ὅσα ἐπίσταμαι λαλεῖν; ὅσα, εἰ δυνάσται πᾶσι λόγον καὶ
 μέγα ἀπὸ τὸν σωτῆρα ἐν τῷ τόπῳ ἰδῶν. ὅτι πᾶσι μὴ ἀπὸ ἀμῶν, μείζων ἐστὶ μὴ ἀπὸ ἀ-

pta sunt super Salvatore, quasi de * eo sint scri-
 pta constitue: de secundis noli esse sollicitus. * MSS. R
 Apparet enim quia Salvator eradicaverit re-
 gna Diaboli, & nationes subverterit, gentilem
 destruens vitam. In istis quod intellectum
 difficilem facit, hoc est, quomodo possit Salva-
 tor dicere: Nescio loqui, quia juvenis ego sum, &
 cætera. In hoc sermone interpretantes coan-
 gustantur. Jesum Christum scimus Deum:
 quærimus verba quæ dicta sunt juxta personæ
 exponere dignitatem: quapropter necesse est
 nobis Scripturas sanctas in testimonium voca-
 re; sensus quippe nostri & enarrationes sine iis
 testibus non habent fidem: & hoc quod dictum
 est: *In ore duorum vel trium testium stabit omne* *Matth. 18.*
verbum, magis convenit ad interpretantis pro-
 bationem, quam quorumcunque hominum
 numerum: ut firmem verbum intellectus mei,
 accipiens duos testes de Novo & Veteri Testa-
 mento, accipiens tres testes de Evangelio, de
 Propheta, de Apostolo. Sic enim stabit om-
 nne verbum. Quomodo igitur valebimus
 ista conjungere Salvatori: Det mihi testimo-
 nium Vetus Testamentum: *Quia priusquam* *Esai. 7. 16.*
agnoscat puer bonum aut malum, & cætera. Det
 etiam Esaias: *Ecce Virgo concipiet in utero, &* *Esai. 7. 14*
pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel:
 ibique additur: *Priusquam cognoscat puer.* Si
 autem & de Evangelio accipere oportet testi-
 monium, Jesus necdum vir, sed adhuc infans,
 quia se exinaniverat formam servi accipiens,
 proficiebat. Nemo autem proficit, qui est *Luc. 2. 38.*
 perfectus, sed ille proficit, qui indiget pro-
 fectu. Ergo proficiebat ætate, proficiebat sapientia,
 proficiebat gratia, & apud Deum, &
 apud homines. Nam si evacuaverat seipsum
 ad nos descendens, & evacuans seipsum re-
 sumpsit iterum ea de quibus se prius evacuave-
 rat, quid indignum est profecisse eum sapientia,
 profecisse ætate, profecisse gratia apud
 Deum, & apud homines, & vera de eo esse ista
 quæ dicta sunt: *Priusquam cognoscat puer bonum* *Es. 7. 16.*
aut malum, & ea quæ de eodem interpoluimus?
 Sed dicet mihi aliquis: Etiam si potest de Sal-
 vatore intelligi dictum esse, quia nescit, &
 cætera hujusmodi quæ majora sunt, & si
 puerum cum accipias, nonne offendis ista
 sentiendo de unigenito, & primogenito u-
 niverſæ creaturæ; de eo qui antequam conciperetur,
 annuncius est loquente Gabrie-
 le: *Spiritus sanctus veniet super te, & virtus* *Luc. 1. 35.*
Altissimi obumbrabit te: & audes dicere quia
 nesciat loqui? Quamobrem videbo si pote-

Matth. 7. 22.

ro aliquid dignum de Salvatore in hoc loco A
 afferre, quod quædam nesciens major sit, si
 ea ignoraverit, quam si scierit. Utamur vo-
 ce ejus, quomodo sint aliqua quæ nesciat. Re-
 spondit eis qui sibi dicebant: *Nonne in nomine*
tuo comedimus, & in nomine tuo bibimus, & in no-
mine tuo Dæmonia ejecimus, & virtutes multas
fecimus? Discedite a me, non novi vos. Putasne
 hoc quod ait: *Non novi vos*, minorem ejus vir-
 tutem approbat, an majorem atque mirabilem,
 quia malos periturosque nesciat? Scit enim ab
 his differentias, scit meliora, scit Dominus eos
 qui ejus sunt: & si quis ignorat, ignoratur. Igi-
 tur (ut constat) peccator ignoratur à Deo. Di-
 cet mihi aliquis de auditoribus: ostendisti quia
 nesciat peccatores Deus, ostendisti quia igno-
 ret eos qui operantur iniquitatem; neque enim
 digni sunt agnitione ejus: quomodo approba-
 bis magnum & gloriosum esse quod ab eo di-
 ctum est: *Nescio loqui*, quod humanum est, &
 eloquio sæpe utimur, verbi causa, Hebræorum
 voce, sive Græcorum, sive reliquorum sermo-
 ne? Ergo si ascenderit ad Salvatorem, & scieris
 eum in principio apud Deum verbum, inspice
 quia nesciat loqui, [quum humanum sit hoc
 quod dicitur loqui, si ideo nesciat, quia sint ma-
 jora quæ noverit.] Si autem & Angelorum ling-
 uis humanis comparaveris linguis, & scieris
 quia iste major sit Angelis (sicut testatus est de
 eo Apostolus in Epistola sua quam scribit ad
 Hebræos) intelliges majorem eum & Angelo-
 rum linguis fuisse, quando tantum Deus Ver-
 bum erat apud Patrem. Dicit ergo, & quo-
 dammodo accipit disciplinam non magnorum,
 sed inferiorum ac minorum. Sicut & ego bal-
 butire discō, violentiam mihi met ipsi faciens,
 quando cum parvulus loquor, neque enim scio
 (ut ita dicam) infantiliter loqui, & infractis
 verbis jam grandævus cum pueris sermocinari:
 eodem modo Salvator in magnificentia gloriæ
 quidem Dei, & in Patre consultens, non loqui-
 tur humana, nescit affari eos qui deorsum sunt.
 Quando autem venit in corpus humanum, di-
 cit in exordio: *Nescio loqui, quia juvenis ego*
 sum: juvenis, propter dispensationem: senex,
 juxta hoc quod primogenitus omnis creaturæ:
 juvenis, quia in consummatione jam sæculo-
 rum, & in extremum hujus vitæ tempus adve-
 nit. Dicit itaque: *Nescio loqui*; scio enim qua-
 dam majora loqui, scio quædam majora isto
 sermone mortali. Vis me loqui terrestribus:
 nec dum assumpsi humanam fragilitatem, ha-
 beo eloquium tuum, Verbum tuum sum, tibi
 scio loqui, hominibus nescio loqui, juvenis sum.

Hebr. 1. 4.

Col. 1. 15.

μῦθον, ἢ ἑπὶ ἀμύθη αὐτά. Ἐπειδὴ αὐτὸς
 τῆ φωνῆ μαρτυροῦντι ὅτι τινὰ οὐκ ἐπίσταται,
 λέγει γουὼ τοῖς φάσκουσιν αὐτῷ. ἔτι δὲ ὀνόματι τοῦ
 δαίμονια ἐξεβαλοῦν, καὶ δυνάμεις πολλὰς ἐ-
 ποιήσαμιν; ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμῶν, ἔδραστε
 ἔγνω ὑμᾶς. ἀρα τὸ ἐδραστε ἔγνω ὑμᾶς, οὐκ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶ σωτήρος, οὐκ ἐλάττωα τῶ
 δυνάμιν αὐτῶ παρίσθην, ἀλλὰ μείζονα καὶ
 θαυμασιώτερον, διότι τὰς χεῖρας καὶ τὰς ἀ-
 πολλυμῶνας ἐκ ἔγνω; ἔγνω γὰρ τὸ διαφερόμενον
 κρείττωα, καὶ ἔγνω κυριώτερος οὐκ αὐτῶ. καὶ εἰ τις
 ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται. οὐκ ἐν ὀνόματι ἀγνοεῖται
 ὑπὸ τῶ θεοῦ; εἰ μὴ μοί τις τ' ἀκροατὴ εἰδείξας ὅτι ἐκ
 οὐδὲ τὰς ἀμαρτωλῶν, εἰδείξας ὅτι οὐκ οὐδὲ τὰς
 ἔργα ζοιῶν τῶ ἀνομίαν. ἔτι γὰρ ἀξιοῖ εἶναι τῶ
 γνώσεως αὐτῶ. πῶς ἢ ὁ ἀδραστήσις μέγα καὶ εἰδὸς
 ἔξον ἐν αὐτῷ. οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, λεγόμενον
 ὑπὸ τῶ σωτήρος; τὸ λαλεῖν, ἀνθρώπινον ἐστίν. τὸ
 λαλεῖν, διαλέκτω χρησάμεν ἐστίν, ὡς εἰπὼν
 ἑβραίων, φέρε εἰπεῖν, φωνῶν, ἢ ἑλλήνων τινῶν.
 εἰαν ἀναδῆς ἐπὶ τὸν σωτήρα, ἔειδῆς αὐτὸν λέγον-
 ὄν ἀρχῆς τοῦ θεοῦ, ὁ ψεῖς ὅτι οὐκ ἐπίσταμαι
 λαλεῖν. εἰαν ἢ καὶ ἀγγέλων γλώσσας συγκρατῶν
 ἀνθρώπων γλώσσας, καὶ εἰδῆς ὅτι ἐστὶν μείζων
 ἐστὶ ἀγγέλων, ὡς ἐμαρτύρησεν ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἑ-
 βραϊκῆς ὀνόματος ἐπιστολῆς, εἰδῆς ὅτι τῶ ἀγγ-
 γέλων γλώσσας μείζων ἔστι, ὅτε θεὸς ἡ λέγει
 πρὸς τὸν πατέρα. μαθάνει ἐν, ἔοικει ἀνα-
 λαμβάνει ἐπιστήμῶν καὶ μεγάλων, ἀλλ' ὑπὸ
 δευτέρων, καὶ μικροτέρων. καὶ ὡς πρὸς μαθάνει,
 βιάζομαι ἐμαυτὸν ψελλίζειν, ὅτε παιδῶν
 διαλέγομαι. ἔτι γὰρ ἐπὶ ἀμύθη παιδῶν, ἢ ἐ-
 τως εἶπω, λαλεῖν, βιάζομαι τέλει ὡν ἔτι
 ἔστι τῆ μεγαλειότητι τῶ δόξης τῶ θεοῦ τυγα-
 νων, καὶ λαλεῖ ἀνθρώπινα, οὐκ οὐδὲ φησὶν ἑαυτοῖς
 κατὰ. ὅτε ἢ ἐργεταίς σῶμα ἀνθρώπινον, λέ-
 γει καὶ τὰς ἀρχάς. οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι
 νεώτερος ἐγώ εἰμι. νεώτερος δὲ διὰ τῶ γενεῶν
 τῶ σωματικῶν, πρὸς ἐμῶν. ἢ καὶ τὸ πρὸς
 τότοις πάσης τῶ κήσεως. νεώτερος, ὅτι ἐπὶ
 σιωπῆς τῶ ἀγῶνων ἦλθε, καὶ ὑστερον πρὸ βίου
 ἐπιδεδήμηκε. λέγει ἐν τῷ. οὐκ ἐπίσταμαι λα-
 λεῖν. οὐδὰ τινα μείζονα τῶ λαλεῖν, οὐδὰ τινα
 μείζονα τῶ φθόνης τέτε τῶ ἀνθρώπινος. θελεῖς
 γὰρ ἐμὶ σε τῶ θεοῦ, σὺ οὐδὰ πρὸς διαλέγεαι, ἀνθρώπος ἐν ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι
 νεώτε-

με λαλεῖν ἀνθρώποις, ἔπω διάλεκτον ἀνθρώπινον ἀνείληφα, ἔχω διάλεκτον σε τῶ θεοῦ, ὁ-
 γὰρ ἐμὶ σε τῶ θεοῦ, σὺ οὐδὰ πρὸς διαλέγεαι, ἀνθρώπος ἐν ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι
 νεώτε-

εως εμι . και λεγει κυριε . μη λεγε οτι νεω-
 τερος εμι , οτι παρς παντας , ες αν εξα-
 ποσειλω σε , ποροση . εως ουτενι τω χει-
 ρι , απειλεις τες σωματ' αυτς , διδωσι αυτς
 λογους , και διδωσι αυτς λογους δια τες βα-
 πλαιας , εν κειρωση . ε χειρω η εχειν κει-
 ρωντων λογων , οτε ων εν πατρι , ε χειραν
 εχει κατασπαλλοντων λογων , και καταμ-
 ρωτων τα χειρνα . εδεν γν ων αξιον κατα-
 σπαφης κει , εδεν ων αξιον κειρωσεως .
 μεγα εν εση , ως το . οχι οδα υμας , οτι
 εργαυι εσε ανομιαις . εως ισο τς σωτη-
 ρος λεγομενον , δια το υπερβαλλον μεγα-
 θος της δοξης αυτς . ισον γεν δυναμωρον
 τω . οχι επισαμα λαλειν ανθρωπινα , το .
 οχι επισαμα λαλειν . ειτε η παρς τον ιε-
 ρεμιαν , ειτε παρς τον σωτηρα λεγεαι . παρς
 τς με πλασαι σε εν κοιλια επισαμαυ σε ,
 αναρς τω χειρσι , και κηρσας τα ειρη-
 μωρα παρς της κηρσεως τς κοσμου , ανρσος
 οτι η γεραφου πανυ διαλεκτικωτατα οχι ε-
 πεν . οτι παρς τς με ποιησαι σε εν κοιλια
 επισαμαυ σε . οτε μη γν ο κατ' εικονα
 κηρσεται , ειπεν ο θεος . ποιησωμεν ανθρω-
 πον κατ' εικονα και ομοιωσιν ημετερον . οχι
 ειπε , πλασωμεν . οτε η ελαβε χειρ' απο της
 γης , ε πεποικε τον ανθρωπον αμ' επλασε
 τον ανθρωπον , και εθετο εν τω εραδεω
 του ανθρωπον ον επλασεν , εργαλειω αυτον ,
 και σουλασεν . ε δυνασαι , ορα διαφοραν
 ποιησεως . οτι ο λεγων κυριε παρς τον ιε-
 τε ιερεμιαν , ειτε παρς τον σωτηρα , οχι ει-
 πε . παρς τς με ποιησαι σε εν κοιλια
 επισαμαυ σε . το γν ποιημενον , οχι εν κοιλια
 γινεται , αλλα το πλασωμενον απο τς χει-
 ρ' της , τετο εν κοιλια κηρσεται . παρς τς
 με πλασαι σε εν κοιλια επισαμαυ σε .
 ει παντας ηπισατο ο κυριε , πως λεγει το .
 * οχι επισαμα λαλειν , ειπει παντας ηπι-
 σατο ο κυριε ; λεκτηον γν ως αν ως πι ελα-
 * και ειπε τον ελεγε τω ιερεμια το . * και επισαμαυ σε . εκεν ως διαφεροντας επισαμαι ο
 θεος , τες αξιες της γνωσεως αυτς επισαμαι ο θεος . και εγνω κυριε τες ονας αυ-
 τε , τες η αναξιες εκ επισα) ο θεος , ως εδς ο σωτηρ λεγων . εδςποτε εγνω υμας .
 ημεις ανθρωποι οντες , οσον παροκωπομεν , κεινωμεν πινα , αξια οντα ε επισαδς ημας
 αυτα . και πινα εδς ακενν θελωμεν , ινα μη αυτα επισωμεθα , μηδς ειδωμεν . πινα η θε-
 λωμεν επισαδς . ει η τω όλων θεος ε θελε επισαδς τον φαεω , ε θελε επισαδς τες
 αρχιεις , εκ ειπον αξιοι τ' επισημης τς θες . μουσης η αξιε και εκτος τω παροφη-
 τω πληκτω . πολλα σε δει κατορθωσαι , ινα ο θεος αξιοι σε επισαδς . τον μη γν
 ιερεμιαν παρς ε πλασαι εν κοιλια επισατο . αλλον η αρχε) επισαδς τελακοιω ετη γε-
 phetis

A Noli dicere; juvenis ego sum, quoniam ad * o- * MS. R.
 mnia, ad quaecunque mittam te, ibis. Deinde
 de commovit manum ad tangendum os ejus,
 ut ei det verba, quibus eradicet imperia.
 Neque vero indigebat Salvator verbis, ut
 ea acciperet, quando erat in Patre, nullis
 in caelo dignis, quae mererentur everti.
 [Sed nunc accipit parva, * differens ma- * MS. R.
 jora paulisper.] Atque ita ex hoc appro-
 batur, sicuti alibi gloriose dixerat: Nescio
 vos, quia operarii estis iniquitatis, & nunc ver-
 ba gloriose accepisse, cum Deus sit, & juxta
 magnificentiam suam dixisse gloria: Nescio loqui,
 idest, humana non novi. Sive autem ad Hieremiam,
 sive ad Salvatorem dicitur: Priusquam te plas-
 marem in utero, novi te, legens Gene-
 sin & observans ea, quae ibi de conditione
 mundi scripta sunt, invenies quia Scriptura
 divina multum in sermonibus cauta, non di-
 xerit: Priusquam te facerem in utero, novi te: Ierem. 1. 5.
 quando enim juxta imaginem conditio est, di-
 cit Deus: Faciamus hominem ad imaginem & si-
 militudinem nostram; & non dicit, plasmemus.
 Quando autem accepit lutum de terra, non est
 scriptum: Fecit hominem, sed: Plasmavit ho-
 minem, & posuit in Paradiso hominem quem
 plasnavit, operari, & servare eum. Si potes
 intelligere differentiam facturae & plasmationis,
 quum dicens sive ad Hieremiam, sive ad
 Salvatorem, non dixerit: Priusquam te face-
 rem in utero. Quod enim fit, non fit in utero;
 sed quod creatur de terrae pulvere, hoc plas-
 matur in utero. Priusquam te plasmare in u-
 tero, scio te. Si omnes novit Deus, quomodo
 quali praecipuo a ceteris Hieremiae dicit; Novi
 te? An eos tantum scit Deus qui scientia ejus
 digni sunt, & cognoscit eos qui ejus sunt; in-
 dignos vero nescit neque Patet, neque Filius,
 dicens: Non novi vos? Nos cum simus homi-
 nes, si aliqua fuerimus praediti dignitate, alios
 nostra notitia dignos, alios judicamus indignos:
 & quos scire nolumus, neque audire volumus,
 eos nescimus. Quid arbitraris de universita-
 tis Deo? Vult scire Pharaonem, vult Aegy-
 ptios nosse, sed indigni sunt notitia ejus, [sed
 ipsi faciunt ut ignorentur.] Scit autem Moysen,
 scit Prophetas, & si quis similis eorum est. Mul-
 tum te oportet laborare, ut nosci incipiaris a
 Domino. Hieremiam quidem, priusquam plas-
 maverit in ventre, cognovit: alium vero de Pro-

phets triginta annorum cepit nosse, alium quadraginta. Sermones sunt ineffabiles de Salvatore, & non magnopere quarendi: de Hieremia vero, eorum qui scientiam Scripturarum habent, auribus indigemus; quomodo dicat: *Priusquam te plasmarem in utero, novite; & priusquam exires de vulva matris tue, sanctificavi te:* Deus sibi ipse sanctificat aliquos. Istum non expectat, ut sanctificet genitum, sed prius sanctificat quam de vulva egrediatur. Si ad Salvatorem (ut dixi) referas, non est malum dicere prius eum sanctificatum esse, quam natum. [Sic & de Domino intelligas, qui antequam de vulva exiret, sanctificatus est, sed infinito ante tempore semper sanctus fuit: hic vero antequam de utero exiret, sanctificatus est.] *Prophetam in gentibus posui te.* [Si Hieremias quæris, quomodo sit Propheta in gentibus positus,] observa in consequentibus cum jubetur prophetare ad omnes gentes: nam istiusmodi scriptio est, quod prophetavit Hieremias super omnes gentes Elam, Damasci, Moab: & habebis quia prophetaverit ad omnes gentes, juxta id quod dictum est: *Prophetam in gentibus posui te*, si tamen volueris hæc de Hieremia dicta transferas, iste vere in universas gentes prædicavit. Est quippe sicut * alia multa, sic & Propheta. Ut est princeps sacerdotum, ut est Salvator, ut est medicus; similiter & Propheta est. Moyses annuntians de eo, non solum Prophetam, sed admirabilem inter cunctos nominavit

* MSS. R. princeps Prophetarum, sic & Propheta.

Deuter. 18. 15.

Prophetam, dicens: Prophetam ex fratribus vestris suscitabit vobis, dicit Dominus Deus noster; quasi me audite cum. Quicumque non audierit Prophetam illum, interibit de populo suo. Iste est Prophetes constitutus in gentibus, & accepit gratiam à Deo effusam in labiis suis, ut non solum cum præsens aderat corpore, sed etiam nunc cum adest virtute, & spiritu prophetet ad omnes gentes, & prophetia sua ex toto orbe atrahat homines ad salutem. *Et dixit: Quis est dominator Domine? Ecce nescio loqui, quia juvenis ego sum. Et dixit Dominus ad eum: Noli dicere quia juvenis ego sum; quoniam ad omnes ad quoscunque te mittam, ibis.* Sæpe diximus, solere esse aliquem puerum, juxta eum qui intus est hominem, licet etiam senili corporis sit ætate; & contrario frequenter inveniri parvulum secundum eum hominem qui extrinsecus est, & esse interius perfectum virum. Talis erat Hieremias habens jam sibi concessam à Deo gratiam in ætate corporis adhuc puerili, propter quod ait ei Dominus: *Noli dicere quia juvenis sum.* Signumque hujus rei, quia non sit juvenis, sed vir consummatus,

* MSS. R. ostendit: Quoniam cunq; mittam te, ibis, & juxta quacunque

A γονότα, τεσσαράκοντα ἔτη γενοῖτα. λόγοι θεοῦ εἰσὶν ἀπόρητοι, καὶ μὴ ἔνδεον ἕσπερος ἔσπερος ἀπορητοῖς. καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς πλάσσειν ἐν κοιλίᾳ ἡμῶν σε, καὶ πάλιν σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγιασμένης. ὁ θεὸς ἐαυτὸν ἀγαλλῆσαι ἡγάσθη. τὸν ἑαυτὸν ἐμείναν, ἵνα ἐλθὼν εἰς γῆρας ἀγάσῃ, ἀλλὰ πάλιν ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡδη ἡγάσθη. ἐὰν δὲ τὸν σωτήρα ἀποφύγῃ, ἡ χαλεπὸν εἶπεν ὅτι πάλιν ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγιασμένης. καὶ φησὶν εἰς ἔθνη τέθεικα σε. τὴν πρῶτον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅτι κελδοῦμαι καὶ φησὶν ὅτι ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, τῆς μαῶβ. καὶ ἐχομὴν ὅτι καὶ φησὶν ὅτι ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ὡς καὶ τὸ ῥητόν, ὅτι καὶ φησὶν εἰς ἔθνη τέθεικα σε, καὶ ἐκείνον. εἰς τὸ καὶ φησὶν ἀγαλλῆσαι, ἐὰν μὴ ἐπὶ τὸν ἱερεῖον, καὶ φησὶν ἀγαλλῆσαι. ἐὰν δὲ ἐπὶ τὸν σωτήρα, τὸ δὲ καὶ λέγειν; καὶ ἀληθῶς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ φησὶν εἶναι ὡς ὕδωρ ἀλλὰ μύρια, ἕως καὶ καὶ φησὶν ὡς ἐστὶν ἀνεκδοκίαν, ὡς ἐστὶν ἰατρὸς, ἕως καὶ καὶ φησὶν. μάλιστα γὰρ προφητῶν περὶ αὐτοῦ, ἔχει προφητῶν μόνον, ἀλλὰ ἰσαχρῶς εἶπεν εἰπὼν. προφητῶν ἐπὶ ἀδελφῶν σε αἰεσίφ ἡμῶν κύριος ὁ θεός, ὡς ἐμὲ αὐτὸ ἀκούετε. καὶ ἔσται ὅς ἂν μὴ ἀκούσῃ τὸ προφητῶν ἐκείνου, ὅσοι ἀδελφῶν ἐπὶ ἐμοὶ εἶπα. ἐπὶ ἔθνεσιν, ὡς καὶ φησὶν εἰς ἔθνη τέθεικα σε, καὶ ἔλαβε χάριν ἀπὸ θεοῦ ὅτι κελδοῦμαι ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ μόνον ὅτι παρὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ νῦν ὅτι παρὰ τὸν νοῦν, καὶ τὸ πνεῦμα προφητῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ὡς ἀπὸ πάντων τῶν ἔθνων ἀνὴρ αὐτοῦ τὸν προφητῶν, καὶ ἐλθὼν ἀνθρώποις ἐπὶ σωτηρίαν καὶ εἶπα. ὁ ὢν, δὲ ἔστω κύριος, ἵδὲ ὅτι ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. καὶ εἶπε κύριος πρὸς με. μὴ λέγε, ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι, ὅτι πρὸς πάντας, ἐς ἕξασίλω σε, πορδύση. πολλὰκις ἐπομῆν, ὅτι ἐστὶ καὶ τὸν ἑσὼ ἀνθρώπων εἶναι παῖδον, καὶ ἐν γεροντικῇ ἡλικίᾳ σώματι. ἐστὶ δὲ ποτε καὶ τὸν ἑσὼ ἀνθρώπων, εἶναι παῖδον. καὶ δὲ τὸν ἑσὼ ἀνδρα, γέροντα. τοῦτο ἐστὶν ὁ ἱερεμίας, ἡδη ἔχων τὴν χάριν ἀπὸ θεοῦ ἐπὶ ὧν ἐπὶ τῆς παῖδος ἡλικίας καὶ τὸ σῶμα. ὁ φησὶν αὐτῷ ὁ κύριος. μὴ λέγε ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι. σημεῖον καὶ μνησθῆναι αὐτὸν νεώτερος, ἀλλὰ ἀποτέλσον, τό. καὶ φησὶν πάντα, ἐς ἵνα ἕξασίλω σε, πορδύση. καὶ καὶ πάντα, ὅσα ἐπὶ

ἐπὶ

ὀντάλωμαί σοι, λαλήσεις. μὴ φοβηθῆς διὰ τὸ
 παρῶν αὐτῶν. οὐδὲν ὁ θεὸς λόγῳ ὅτι οἱ
 πεσέδοντες τὸν λόγον κινδυνεύουσιν ἐν τοῖς
 ἀπέσσω. ἐλεγχόμενοι γὰρ μισῶσιν αὐτὰς,
 ὁππότε ἄλλοι δὴ κωλύουσιν. πᾶν ὅτι ἐν πάρασσιν
 οἱ παρῶνται. οὐκ ἐστὶ παρῶνται ἀπὸ τοῦ
 ἐν τῇ ἰδία πατρὶδι, καὶ τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. καὶ πρῶτον
 ἐμνημονόσωμι· οὐδὲν ἔστι μόνον θεὸς περὶ πάντων
 τὸν παρῶνται, ὅσους κινδυνεύουσιν ἀναδέξεται, ἀλλὰ
 καὶ λέγει αὐτῶν. μὴ φοβηθῆς διὰ τὸ παρῶνται
 αὐτῶν. ὅτι μετὰ σὲ εἰμι, τὸ δὲ λέγει αὐτῶν σὲ,
 λέγει κωλύει· ἀπέποιεν ἱερεμίας δὴ ἀναδέξεται
 πᾶσι. εἰς λακκὸν βορβορῶν βέβηληται, ἐμεινεν
 ἐν αἰμί, ἄβρον ἐδύων πολλὰς ἡμέρας, καὶ
 οὐκ ἐμείνεν πίνων. καὶ ἀλλὰ ἡ μερία ἀπέποιεν
 τὸν παρῶνται αὐτῶν δὲ ἠλώκεν· τίνα τῶν
 παρῶνται ἐκ ἐδύων οὐ πατέρες ὑμῶν, ἐρημίαν
 παρῶνται ἐδύων· καὶ ἀνακαθόν ἐστι τὸς θε-
 λῶνται (τὴν δὲ σέβας ἐν χριστῷ ἡσῶ, πάντως ὑπὸ
 δυνάμειον ἀπικαθόντων δι' ὃν δεικνύσασκε δύν
 δυνάμειον. διὰ τὸ μὴ ξενίζομενοι ὁ δὴ κωλύει
 πᾶσι παρῶνται, μόνον δὴ κωλύει ἵνα ἀδύ-
 κως δύνω, καὶ μὴ δικαίως, καὶ δὴ ἀδικίαν, καὶ
 δὴ ἀμαρτίαν, καὶ δὴ πλεονεξίαν· ἐάν ἡ δὴ κω-
 λυῖται τοτέτις διὰ δικαιοσύνην, καὶ ἀπέσσω τὸ
 μακαρίως ἐστὶν ὅταν οὐκ ἐπιζῶσιν ὑμῶν, καὶ δὴ κω-
 λυῖται. χύρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς
 ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς βροτοῖς. ἔτι γὰρ ἐδύων
 τὸς παρῶνται τὸς παρῶνται. ὅτι μετὰ σὲ εἰμι,
 ὁ δὴ λέγει αὐτῶν σὲ, λέγει κωλύει· καὶ ἐξέστεινε κύριος
 τῆν χεῖρα αὐτῶν παρῶνται με, καὶ ἦψα τὸ
 σῶματός με, ὅτι ἐπέκλυσε με. τῆν δὴ διαφορῶν ἱε-
 ρεμίας ἐπὶ ἡσῶ. ὁ ἡσῶ ἡσῶ. ἀκαθάρτα
 χεῖρα ἔχων ἐν μέσῳ λαῶ ἀκαθάρτα χεῖρα
 ἐχόντων ἐγὼ δὴ κωλύει. καὶ τὸν βασιλεῖα κύριον σαβῶθ
 ἐδύων τοῖς ὀφθαλμοῖς με. ὅτι ἐπέκλυσε με, ὅτι ἐπέ-
 κλυσε με ἐργῶ ἀκαθάρτα, ἀλλὰ μόνον
 ρημάτια· μέχρι γὰρ τὸ ἀμαρτωλὸς ἐστὶν. οὐκ
 ἐξέστεινε κύριος τῶν χεῖρα αὐτῶν. * τὸ δὲ ἐν τῶν
 σερραφίμ ἦψα τῆν χεῖρα αὐτῶν τῶν χεῖρα αὐ-
 τῶν, καὶ ἔπεν· ἰδὲ ἀφῆκεν τὰς ἀνομίας σε·
 ἐπειδὴ ἐπὶ ἡσῶ ἐκ μήτρας, ἐλαβὼν αὐτῶν
 πέμπεται, ἐδὲ διὰ τὸ ἡσῶ ἡσῶ ἀνδραξ,
 ἐκ ἐργῶν ἐδὲν ἄξιον ἔπυρρος, ἀλλὰ αὐτῆν χεῖρα
 ἔκλυσε ἦψα τῶν αὐτῶν· διὸ λέγει· ἐξέστεινε κύ-
 ριος τῶν χεῖρα αὐτῶν παρῶνται με, καὶ ἦψα
 τὸ σῶματός με. καὶ ἔπεν κύριος παρῶνται με.
 ἰδὲ δέδωκα τὰς λόγους με εἰς τὸ σῶμα σε.
 ἰδὲ κατέσκα ἡσῶ σε σήμερον ὅτι ἐστὶν ἡ
 βασιλεία ἐκείνη· τίς * ἐπὶ μακαρίως ἐστὶν,
 * ὅς ἐστι βασιλεία πολλὰς ἡσῶς ἀδύων

Amando tibi, loqueris : nec timeas à facie eorum.
 Scit enim eos fermo Dei, qui verbi legatione
 funguntur, incurrere ab iis periculum qui au-
 dire contemunt. Incepiti enim oderunt
 increpationes, coarguti insequuntur arguen-
 tes. Omne quodcunque malum est, sem-
 per patiuntur Propheta : Non est Propheta
 sine honore, nisi in patria sua & domo sua.
 Cujus rei nuper quoque fecimus mentionem.
 Scit ergo (ut dicere cepimus) Deus mittens
 Prophetam, quanta discrimina perpessus
 sit, ideo exhortatur eum dicens : Ne timeas
 à facie eorum, quia ego tecum sum, ut eruam
 te, dicit Dominus. Quaecunque Hieremias
 passus est, scripta sunt : in lacum miltus est
 luti, mansit ibi comedens panem dici, &
 aquam tantum bibens, aliaque multa quæ per-
 tulit, in libro ejus continentur. Quem au-
 tem Prophetarum non persecuti sunt patres vestri?
 dicit Dominus ad Judæos. Et necesse est eos
 qui vivere religiose in Christo cupiunt, omni
 genere à contrariis virtutibus, per ea quæ
 reperiuntur vasa, persecutionem pati. Qua
 de causa nihil novum aut peregrinum videtur
 his, * qui in tribulationibus affliguntur.
 Quod his tribur, alt. qui hu.
 Omnia quæ præcepta sunt, faciant, tantum
 orent ut persecutionis causa Christus sit, ne
 propter injustitiam, ne propter delicta, ne
 propter avaritiam deprimantur. Si quando
 autem propter justitiam aliquis exagitur,
 audiat : Beati estis cum exprobrant vobis, &
 persequuntur, & dicunt omne malum adversum
 vos, mei causa : gaudete & exultate, quia mer-
 ces vestra magna est in caelis. Sic enim perse-
 quuti sunt Prophetas, qui fuerant ante vos. Quo-
 niam tecum sum ut eruam te, dicit Dominus. Et
 extendit manum suam ad me Dominus, & teti-
 git os meum, & dixit Dominus ad me. Ob-
 serva differentias Hieremias & Elais. Elais
 ait : Immunda labia habens in medio populi im-
 mundalabia habentis ego habito, & regem Domi-
 num Sabaoth vidi oculis meis. Et quoniam
 confessus est non habere facta immunda, sed
 verba tantum (usque ad hunc enim finem
 peccata commiserat) non extendit Dominus
 manum suam, neque unum ex Seraphim ma-
 nu sua labia ejus tetigit, sed forcipe solum tan-
 gens ait : Ecce abstuli iniquitates tuas. He-
 remias autem, quia sanctificatus fuerat in
 Evulva, non forceps mittitur, neque de altari
 carbo succensus; nihil quippe habebat igne
 dignum; sed ipsa manus Domini tetigit
 eum, propter quod dicit : Extendit Domi-
 nus manum suam ad me, & tetigit os me-
 um. Et dixit Dominus ad me : Ecce dedi
 sermones meos in os tuum, ecce constitui te
 super gentes & regna eradicare. Quis bea-
 tus est, ut regna multa quæ Christo Dia-

Ier. 1. 10.

62
 A
 cati eradicet, opus habet iis qui ei dati sunt a Deo sermonibus. Scriptum est enim: *Ecce dedi sermones meos in os tuum. Ecce constituite hodie super gentes & regna [eradicare.]* Quomodo autem regna sunt plurima, plures similiter & gentes. [Nec potest aliquid regnum dici, nisi quod sub se continet nationes.] Verbi gratia dictum sit: regnat fornicatio [in homine peccatore,] necesse est ut regnum fornicationis habeat gentes suas. Ipsum illud generale delictum avaritiae & fraudis, quo vix aliquis immunis est, habet regnum suum, & sub regno uno multas possidet gentes, per plurimas scilicet species avaritiae, & ob id opus est sermonibus Dei, ut istiusmodi regna cum suis gentibus evellantur. Salvator in Evangelio

Matth. 17.

13.

offendit dicens: *Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus caelestis, eradicabitur.* Sunt quaedam intrinsecus in animabus vestris infita, quae non plantavit caelestis Pater. Omnes quippe cogitationes pessimae, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiae, plantationes sunt, quas non plantavit caelestis Pater. Si autem vis scire, cujus sit plantatio istiusmodi cogitatus, audi quia *inimicus homo hoc fecit, qui super seminavit zizania in medio tritici.* Instat ecce Deus, instat & Zabulus habentes femina sua. Si dederimus locum Zabulo, inimicus homo superferit plantationem, quam non plantavit caelestis Pater, utique eradicandam. Sin autem repulso Zabulo locum dederimus Deo, gaudens Deus sub principali cordis nostri sparget semen suum. Nec aliquis existimet triste quiddam Hieremiam recepisse, quia constitutus sit ad eradicationem regnorum & gentium. Bonitatis Dei istud est indicium, eradicare vitia per sermones, inimica caelestis regni regna destruere, & bellantes cum sua gente evertere nationes, eradicare, & subvertere. Est quaedam aedificatio Zabuli, & est quaedam aedificatio Dei: quod super arenam extruitur, hoc Zabuli est, super nullo enim stabilitur, * abortumque non solidatur. Quod autem super petram aedificatur, hoc Dei est. Un-

* MS. R. Ab ipsoque solidatur. al. ab ipso quod solidatur. 1 Cor. 3. 9. * MS. R. dispersit.

de & his qui eius sunt, dicitur: *Dei agricultura, Dei aedificatio estis. Super gentes eradicare, & subvertere, & disperdere.* Si eradicatur aliquid, & eradicatio ipsa non * dispergitur, adhuc permanet quod evulsum est. Si subruitur domus, & lapides in ruina sunt integri, dissipata est domus, non tamen perdit. Opus est igitur benignitate

A
 ανων ο διαβολου βασιλειας εσας δυναμεων
 ανικητων βασιλειας ης εσιν αμαρτιας.
 εκειθεν τοις διδωμοις τω ε δεε λογος
 γεγραπαι γαρ. ιδε δεδωκα τες λογος με
 εις το σομα σε. ιδε καβεσακα σε σημερον
 επι εθνη και βασιλειας. ωσπερ η βασιλεια
 εσιν, εσας και εθνη. ουγε, βασιλεια εστι τ
 πορειας, εθνη τ πορειας. εκαστη πορεια μια
 βασιλεια εστι. αυθηρικον αμαρτημα της
 πλεονεξιας και τ αποσεξεσεως. και εισι πολλαι
 B
 βασιλειαυ μεν τοις πολλαι εδηεχσαν αμαρ
 τηματων. εβα καθ' εκασον την αμαρτωλων
 νοει μοι τα εθνη τα τω βασιλειαν, ως ε
 πεν, οτι ο δενα εχει εθνη πολλα της βασι
 λειας τ η τω αποσεξεν, της η τω καλα
 λαλιαν, της η τω οργω. εεγον εστι τη δωλεν
 ε δεε επι εθνη και βασιλειας δεσποτατων
 εκειθεν η καλασκαπην εκειθεν ηνα εδηδα
 ξεν ο σωτη λεγον. πασα φυτεια, ωσκι εφυ
 τισεν ο πατηρ πε ο ερανη, εκει (ωθησε)
 C
 εστι τω ενδον * τω ψυχαις, α σκι εφυττισεν
 ο πατηρ ο ερανη. παντες γδοι διαλογισμοι
 οι ποηρηι, φονοι, μοιχειαι, κλοπαυ, ψυδο
 μαρτυρεια, βλασφημιαυ, φυτειαυ εισι πε
 φυτομηριαυ εχ' τω ε ερανης πατρος. ει δε
 λαις η ιδεν τιν εσι φυτειαυ οι τωτοι διαλο
 γισμοι, ακσε οπ ο εχρηος ανθρωπο τ ε εποι
 ησεν, ο επι πεειεας α ζιλιαν * μεσον εσπε
 εφεισεν εν ο θεος εχων τα σπεματα, η ο δια
 βολου εαν διδωμη τωποτον τα διαβολω, ο εχρηος
 επισπειε φυτειαυ, ωσκι εφυττισεν ο πατηρ
 D
 ο ερανη, παντως εκειθεν πορηριεν εαν μη
 διδωμη τωποτον τα διαβολω, αλλα οι διαμηρτο
 πον τω θεω, χαριων ο θεος σπειε τα σπεμα
 τα αυτε επι ο ηγεμονικον ημηρ. μη νομει τοι
 νω τον ιερεμιαν ακιρωπον πειληφεναι δωρο
 λπο ε δεε. οπι κατισαται επι εθνη και επι
 βασιλειας, εκειθεν αγαθος ο θεος. εσι δια τ
 λογον εκειθεν τα φαυλα, τω εχρηος βασι
 λειας τ η ερανη τ η βασιλεια. τα πολεμια
 εθνη τω εθνη τω ε δεε εκειθεν και καλασκαπην
 E
 εστι της οικοδομη διαβολω. εστι της οικοδομη ε
 δεε, η επι τω αμμον, οικοδομη ε διαβολω
 εστιν. επ εδνη γδ εσηειν εδραυ και βεδαυ
 και ηνωμηρ. η η οικοδομη η επι τω πετρω
 ε δεε εστιν. ορα τι λεγεται τοις ε δεε
 δεε γεωργιον, δεε οικοδομη εσε. οι λογοι τωινω ε δεε επι εθνη και βασιλειας εισι
 εκειθεν, και καλασκαπην, και απολλειν. εαν εκειθεν η μη, μη απολλνται δε τ
 εκριωθεν. εαν καλασκαφη μεν, * οι λαδοι της καλασκαφης μη απολωνται, εστι τ
 καλασκαφεν. εεγον εν εστι της αγαδοτη η ε δεε, μη το εκριωσαι, απολεσαι το εεφ
 ργα

ριζωμένων, μὲν τὸ καθελεῖν διπλῆσαι τὸ καθε-
 λυμένον ἀνάγνωσι δὴ μελῶς δὴ μὲν τῶν
 διπλομένων καὶ ἐκρίζωμένων, πῶς διπλο-
 νται τὰ τοιαῦτα· τὸ ὅτι ἄρχοντες κατακαύσατε
 πυρὰς ἐς αὐτὰ καὶ δῆσατε δεσμάς τὰ ζιζάνια,
 καὶ φάσατε αὐτὰ πυρὶ. ἔτι μὲν τὸ ἐκ-
 ρίζωσι διπλοῦνται. εἰ θελήσῃ δὲ καὶ μὲν κατα-
 ρεῖν τὰ διπλοῦντα τῆς οἰκοδομῆς τῆς ὕλης τῆς
 σαύλης. χεῖς γινεῖ ἢ οἰκία ἐκείνη, ἢ διὰ τὴν
 λεπρὰν καθηρημένη, καὶ ἐκβάλλεται χεῖς
 ἡμιρῆς ἐξω τῆς πόλεως, ἵνα μὴ εἰς λίθος ἢ μέ-
 * 77 πῶν ὁμοίως * τὸ. ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ
 αὐτῆς. δεῖ γὰρ μὴ δαμῶς σωθεῖσθαι τὰ χείρο-
 να· κατεσκάθη ὅτι ἵνα μὴ οἱ λίθοι ἐξωσθῶ
 χεῖσμοι παρὰ τὴν ἀλλήν οἰκοδομήν, ἢ δὴ δύνα-
 ται οἰκοδομεῖν ὁ ποιητὴς ἐξερριζώσῃ, μὴ πᾶ-
 λιν ἐκ τῆς ἐξερριζωμένων δύσῃ σπέρματά, ἵνα
 ἀποπείρη πάλιν τὰ ζιζάνια πάντως ἔρχων
 τὰ σπέρματα τῶν ζιζανίων, ἐπέσπερον αὐτὰ.
 διὰ τὴν δῆσατε τὰ ζιζάνια καὶ κατακαύσατε
 αὐτὰ πυρὶ, ἵνα μὲν τὸ ἐκρίζωθῃ διπλοῦνται,
 καὶ μὲν τὸ κατασκαφῆναι ἢ ἐξ ἀποδομῆς οἰκοδο-
 μη δὴ πᾶσι. ἀλλ' ὅτι ἐν τῆσιν ἵσταται οἱ λό-
 γοι ἐξ ἐξ, ὅτι τὸ ἐκρίζωσιν, καὶ κατασκαφῆναι, καὶ
 διπλοῦνται ἐξω γὰρ ἐξερριζωμένων ἀπ' ἐμῶν τὰ
 φαῖλα, κατασκαφῆναι τὰ χείρονα, τὶ μοι
 ὁ θεὸς, εἰ μὴ ἀνὴ τῶν ἐκρίζωσιν τῶν κατὰ φυ-
 τῶν κρείττονα; τὶ μοι ὁ θεὸς, εἰ μὴ ἀνὴ
 τῶν ἀνοικοδομηθῆ τὰ διαφερόμενα. διὰ τῆσιν
 οἱ ἐξ ἐξ λόγοι ποιῶσι πρῶτον ἀναγκάια, τὸ
 ἐκρίζωσιν, καὶ κατασκαφῆναι, καὶ διπλοῦνται τὰ
 φαῖλα. μετ' αὐτῶν κατὰ φυτῶσιν τὰ
 κρείττονα. καὶ αἰεὶ ἐν τῇ γραφῇ τηρηθῆκαμεν ἵνα
 σκυθρωποφῶν, ἢ ἔτι ὡς ὀνομάσω, πρῶτα ὀνο-
 μάσω μὲν, εἶτα τὰ δοκτεῖνα εἶνα ἵλαρα δὴ
 τετα λεγομένων· ἐγὼ δοκτεῖνα, καὶ ζῆν ποιῶσω.
 ἵνα δοκτεῖνα, πάλιν τὸν παρὰ τὸν τῶν, πάλιν
 τὸν δὴ κτεῖνα. καὶ ζῆν ποιῶσω, ἵνα ζῆνται παύ-
 λῳ διπλοῦσθαι ἵνα χεῖσιν. ταῦτα εἰ νεοφύ-
 κησιν οἱ ταλαίπωροι οἱ διὰ τῶν αἰρέσεων, ὅτι
 αὐτὰ συνεχῶς παρὰ τὸν ἡμῶν λέγοντι ἐς·
 ὁ θεὸς τὸν θεὸν τῶ νόμου, πῶς ἐστὶν ἀρχὴ ὅτι ἀ-
 πώρωσθαι, ὅτι λέγει· ἐγὼ δοκτεῖνα, καὶ ζῆν ποι-
 ῶσω, ἐβλέπετε ἐν ταῖς γραφαῖς ἀπαγγεῖλαι
 ἀποστάσεως νεκρῶν, ἢ ἐξ ὁ θεὸς τῶ ἀνάστασιν
 τῶν νεκρῶν ἢ τὴν παρὰ τὸν κατὰ ἕκαστον,
 σωτηρίας τῶν χριστῶν διὰ τῶν βαπτισμάτων, καὶ σωτηρίας ἡμῶν αὐτῶν· ὅτι ἐν δὴ σκυ-
 ρωποφῶν μὲν φωνῶν, ἀνακαμῶν ὅτι ἀρχαί, οἶνε· δοκτεῖνα. εἶτα δοκτεῖνας, καὶ ζῆν
 ποιῶσω· πάλιν, καὶ γὰρ ἵασημαί, ὅτι γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μασιγοῖ ὅτι πάντα ὑὸν
 στίθει

A Dei, ut eradicatio ipsa & subversio tota dispe-
 reat, diligentius lege, quomodo eradicata per-
 dantur: *Plateas autem comburet igni inextinguibili.* Et: *Ligate manipulos zizaniorum, & tradite eos igni.* Sic ea quæ sunt eradicata disperduntur. Si autem vis scire, quomodo subversio redigatur in nihilum, quomodo ædificationis pessima materia in pulverem comminuetur, domus ea quæ propter lepram destrui jubetur, cum fuerit pulvis effecta, extra civitatem projicitur, ut ne lapis quidem ex ea residuus sit, juxta quod scriptum est: *Velutum platearum delebo eos.* Oportet quippe penitus interire malitiam. Subversum est aliquid, lapides quoque ipsi qui destructi sunt, conterantur, ne ad aliquam ædificationem, quam Diabolus concinnare potest, assumi valeant. Eradicatum est quippiam, invenit adversarius etiam inter ea, quæ eradicata sunt, aliquam sementem quam iterum seminet. Propter quod jubet Dominus: *Colligite, dicens, & comburite ea igni,* scilicet ut eradicatio quoque Zabuli, & ipsa subversio consumatur. Verum non tantum in hoc stat sermo divinus, ut eradicet, & destruat, & disperdat: esto enim, eradicata sint omnia in me mala, destructa & dispersa sint pessima; quid mihi prodest, si non pro eis quæ eradicata & suffocata sunt, meliora in me plantentur atque ædificentur? Propterea Dei verba primum faciunt quod necesse est, eradicant, destruunt, perdunt, & post hæc ædificant, atque plantant. Observavimus semper in Scripturis, primum ea quæ videntur tristia nominari; deinde ea quæ hilariora sunt, secundo dici: *Ego occidam, & ego vivificabo.* Non dixit prius, *Ego vivificabo, & postea, occidam.* Impossibile est enim, quod semel vivificavit Deus, aut ab eo ipso, aut ab alio occidi. Sed: *Ego interficiam, & ego vivificabo,* ut fiat Paulus Apostolus Christi Jesu. Hæc si intelligerent miserissimi Hæretici, nunquam ad nos deferrent, crebro ista dicentes: videntur Deum Legis & Prophetarum, quomodo ferus est & inhumanus? quomodo dicit: *Ego occidam, & ego vivificabo?* non advertentes in Scripturis annuntiationem suscitationis mortuorum; non considerantes resurrectionem jam cœpisse per singulos; *Consepelimumus enim Christo per Baptismum, & consurgemus Coloss. 2. 12 cum eo.* A tristibus semper, sed necessariis inchoat Deus; veluti: *Ego occidam, & ego vivificabo: ego percutiam, & ego sanabo; Quæ enim diligit Dominus, corripit; flagellat autem omnem filium quem recipit, & post hæc curat.* Ipse dolorem facit, & iterum re-

Levit. 14.

Psal. 17.

Deut. 32.

Rom. 6. 4.

Coloss. 2. 12.

Heb. 12. 6.

stituit letitiam. Similiter & in praesenti Do-
 minus ait: *Constituite hodie super gentes, & re-
 gna eradicare, & suffodere, & disperdere, & adifi-
 care, & plantare.* Verumtamen primum est, ut
 mala auferantur à nobis. Non potest in loco
 2. Cor. 6, 14. adificationis malè adificare Deus: *Quae enim
 participatio iustitiae & iniquitatis? aut quae com-
 municatio luci ad tenebras? Oportet malitiam
 ex imis sedibus eradicari: oportet & adifica-
 tionem pessimam ab animabus nostris peni-
 tus auferri, ut postea sermones adificent atque
 plantent.* Possumus siquidem & aliter intel-
 ligere quae scripta sunt: *Ece dedi sermones meos
 in os tuum.* Et quid faciant sermones, dicit:
Eradicare, & suffodere, & disperdere. Sermo-
 nes eradicant nationes, sermones regna suffo-
 diunt, sed non regna ista carnis & saeculi
 * digna destruentibus, * digna eradicantibus
 verbis. Ea quae eradicata & subversa sunt
 senti; putas in his quae dicimus modò non est
 virtus quam Dominus tribuit; secundum
 quod scriptum est: *Dominus dabit verba
 evangelizanti virtute multa?* virtus eradicans
 atque suffodiens, si qua infidelitas, si quod
 mendacium, si qua malitia, si qua luxuria,
 si qua discordia non est suffossa. Sicuti ido-
 lum in corde constructum est, illo deposito
 aedificetur Templum Dei, & inveniat
 gloria ejus in eo, & fiat non infertilis, sive
 lucus exurgens, sed plantatio Paradisi, ubi
 Templum Dei fit in Christo JESU, cui
 est gloria & imperium in saecula saeculorum,
 Amen.

*MSS. R. *digne*
 *MSS. R. *digne*
 Psal. 67. *12.*

ὄν ὡς ἀδελφεὶ πῶτον κατασφ. καὶ μὴ τῶν
 ἰαταῖ. αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν δαπ-
 καθίστησιν. ἔτι δὲ καὶ ἐνθάδε καθίσταται σε
 σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας, ἐκεῖθεν καὶ
 κατασκάπτει, καὶ δαπολλύνει, καὶ ἀποικοδομεῖ,
 & καταφυτῶσει. πλὴν πῶτόν ἐστιν ἐκείνη τῶ
 φαῦλα * ρηθῆναι ἀφ' ἡμῶν. & διὰ τὸ εἶς τοῦ
 τόπον τὸ οικοδομῆς τῆς φαύλης οικοδομῆς ὁ
 θεός. τίς γὰρ μέσση δικαιοσύνη καὶ ἀνομία;
 τίς κοινοῖα φωτὶ ὡς σὸς τῶ. δεῖ τὴν κακί-
 αν ἐκ βαθρῶν ἐκεκρωθῆναι. δεῖ τὴν οικο-
 δομὴν τῆς κακίας καταναλωθῆναι διὰ τῆς
 ψυχῆς ἡμῶν, ἵνα μὴ ταῦτα οἱ λόγοι θεοῦ ὀι-
 κοδομηθῶσιν. & διὸ αὐτὸς γὰρ ὅλως νοῦσιν τῶ
 γεγραμμένα. ἰδὲ δέδωκα τὰς λόγους μετὰ
 τὸ σῶμα σε. τί ποιῶσιν οἱ λόγοι, ἐκεῖθεν καὶ
 κατασκάπτει, καὶ δαπολλύνει. λόγοι ἐκεῖθεν
 ἔθνη, λόγοι κατασκάπτουσι βασιλείας τῶ
 τῶς σαρκτικῆς καὶ κοσμικῆς, * ἀξίας λόγων
 κατασκαπτῶν, * ἀξίας λόγων ἐκεκρωθῶν
 νοῦς τῶ ἐκεκρωθῶν τῶ λόγων, τῶ κατασκα-
 πτῶμα τῶ λόγων. ἀεὶ ἀρτί ἐν τοῖς λεγο-
 μῶν οἱ εἰς διῶμας, ἐὰν μὴ ὁ θεὸς διδῶ, κα-
 τατό. κύριος δὲ ὡς ῥῆμα τοῖς διαγγελῶν
 δυνάμει πολλῇ. δυνάμει ἐκεκρωθῶσα, εἰς ἀπι-
 εῖα, εἰς τὴν ἀποκρίσιν, εἰς τὴν πονηρίαν, εἰς τὴν ἀκα-
 λασίαν. ἐστὶ κατασκάπτουσα, εἰς πᾶς ἐδωλείον ὀι-
 κοδομῆς) εἰς τὴν καρδίαν, ἵνα ἐκείνη κατασκα-

φέντ ὀικοδομηθῆ ναὸς θεοῦ, καὶ δόξα θεοῦ ἀρεθῆ ἐν τῶ ἀποικοδομηθέντι ναῷ, καὶ
 ῥῆται οἱ ἀλοῦ, ἀλλὰ φυτεῖα * ὡς ἀδελφεὶ θεοῦ, ὅπως ὁ ναὸς θεοῦ ἐν χερσὶ ἡμῶν,
 ὡς ἐν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτ ἔς τὰς αἰῶνας τῶ αἰῶνων, ἀμῶν.

HOMILIA II.

(juxta Hieronymum XIII.)

De eo quod scriptum est:

Jer. 2. 21. *Quomodo conversa es in amaritudinem vitis alie-
 na? usque ad eum locum in quo ait: Mac-
 culata es in conspectu meo iniquitatibus tuis:
 dicit Dominus.*

Sap. 1. 13. *D*eus mortem non fecit, neque delectatur in
 perditione viventium. Creavit enim essent
 * MSS. R. *omnia, & salutare* * generationes mundi, nec est
 fecit gener *in eis venenum mortis, neque inferni regnum
 super terram.* Deinde paululum ultra pro-

ΟΜΙΛΙΑ Β΄.

εἰς τό.

Πῶς ἐσράφης εἰς πικρίαν ἢ ἀμπελος ἢ ἀλλο-
 τρία, ἐὰν δαπολλῆ ἐν νίτρω, καὶ πικρῶν
 σεαυτῆ πόαν, κεκλιδῶσαι ἐν ταῖς ἀδελ-
 αῖς σε ἐναντι ἐμῆ. λέγει κύριος.

Eodem Interprete.

Ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν, ἐδὲ τῶ
 ὀπεται ἐν ἀπωλείᾳ ζώντων. ἐκτίσεν γὰρ
 εἰς τὸ εἶναι τὰ πᾶντα, καὶ σωτήριον αἰ ῥηταῖς
 & κόσμῳ, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐν αὐταῖς φαρμακῶν
 ὀλέθρων, ἐδὲ ἀδελφὸν βασιλείον ἐπὶ γῆς. εἴτα
 ὀλέθρων